

SORØ KOMMUNE BUDGETFORLIG 2024

Aftale om budgettet for 2024

En aftale om Sorø Kommunes budget for 2024 (2025-2027) er indgået den 24. september 2023 mellem Det Konservative Folkeparti, Socialdemokratiet, Venstre, SF- Socialistisk Folkeparti, Nye Borgerlige, Radikale Venstre og Kasper Nygaard, Løsgænger.

Et overblik over aftalens indhold er vedlagt. Budgetforliget er indgået med forbehold for den fælles kommunale budgetproces frem mod 2. behandlingen 11. oktober 2023.

Dato: 24. september 2023

.....
Det Konservative Folkeparti

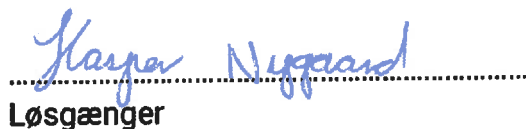
.....
Socialdemokratiet

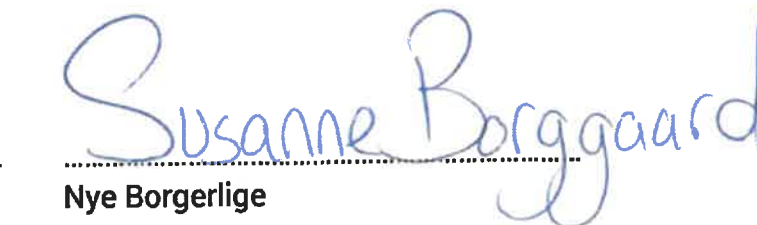
.....
Venstre

.....
SF- Socialistisk Folkeparti

.....
Løsgænger

.....
Nye Borgerlige

.....
Radikale Venstre

.....
Det Konservative Folkeparti

1. Indledning	3
2. Hovedbudskaber	4
Budgettet understøtter Vision 2026	4
En effektiv administration.....	5
Unge på tværs	6
Ejendomsstrategi – mindre, men bedre plads.....	7
Fælles flådestyring	7
3. Ældre, social og sundhed	7
Udviklingen af det nære sundhedsvæsen.....	7
Forsøg med små teams i hjemmeplejen.....	8
Bevarelse af dagcentre	8
Prioritering af arbejdet med frivillige.....	8
Flere opdaterede og gode plejehjemspladser	9
Stærk fokus på det specialiserede voksenområde	9
Nyt ungeakademi.....	9
10-årsplan for psykiatri	9
4. Børn og unge	9
Prioritering af skoleområdet.....	9
Skolevalg	9
Holbergskolen moderniseres	10
Dagtilbud.....	10
To dagtilbudsområder samles i ét.....	10
Ressourcetildelingsmodel	10
Styrkelse af indsatser for udsatte børn og unge	10
Tidlig forebyggelse til de yngste.....	11
Landsbyordning i Ruds Vedby	11
Ungdomsskolen, Ung Sorø.....	11
5. Arbejdsmarked og Erhverv.....	12
Fortsat fokus på erhvervsvenlighed og godt samarbejde med virksomhederne	12
Fokus på kerneopgaven på trods af store forandringer	12
Sorø Kommunes deltagelse i Solsikkeprogrammet	12
6. Kultur og fritid.....	13
Kyndelmisse og etablering af en event-funktion i Kultur & Fritid	13
Videreførelse af KulturKaptajner - Kumult	14
Partnerskab med DGI for mere bevægelse.....	14
Kultur-, fritids- og skolefaciliteter på Frederiksberg.....	14

Ruds Vedby	14
7. Natur, klima og teknik.....	14
Vedligehold og forbedring af kommunale bygninger	14
Udvikling af den kollektive trafik	15
Øget trafiksikkerhed og vedligehold af veje og fortove.....	15
Indsatser for natur og miljø	15
Miljømæssigt bæredygtige idrætsbaner.....	15
Stenlille.....	15
Rekreativ bypark i Stenlille.....	16
By og boligudvikling	16

1. Indledning

Budgetforliget for 2024 er et resultat af en konstruktiv og målrettet indsats fra partierne bag. Målet er fortsat at udvise økonomisk ansvarlighed og prioritere en langsigtet og bæredygtig udvikling for Sorø Kommune. Budgetforliget skal understøtte den udvikling, der afspejles i de fire temaer i Vision 2026, som blev vedtaget i Kommunalbestyrelsen den 1. marts 2023:

- Sammen om det gode hverdagsliv
- Sammen om levende og bæredygtige lokalsamfund
- Sammen om det gode erhvervsklima
- Sammen om styrket klimaindsats og biodiversitet

De økonomiske rammer er fortsat præget af de udfordringer, vi har stået over for globalt i de seneste år. De globale begivenheder har givet udfordringer, som vi skal forholde os til lokalt, herunder store prisstigninger og en høj inflation, som presser mange husstande og påvirker den kommunale budgetlægning.

På klima- og energiområdet er en omstilling nødvendig. I 2024 er Sorø Kommunes Klimahandleplan for reduktion af energiforbruget mod CO₂-neutralitet fortsat central. Dette budgetforlig støtter derfor op om initiativer, som kan reducere Sorø Kommunes miljøpåvirkning og styrke samarbejdet med virksomheder og borgere for at skabe en mere grøn og ressourceeffektiv kommune.

Økonomiaftalen mellem KL og regeringen har tilført ekstra midler til udviklingen med flere børn og ældre i kommunerne. Som i de tidligere år er der dog stadig et landsdækkende udgiftspres på det specialiserede socialområde og specialundervisning af børn. Det bidrager til en stor budgetusikkerhed, som der skal tages højde for. Samtidig oplever Sorø Kommune, som mange andre kommuner, rekrutteringsudfordringer på en række områder af det danske arbejdsmarked.

Forligspartierne har i denne budgetaftale taget initiativer til at imødegå udfordringerne på de specialiserede områder gennem et varigt løft, som skal sikre, at almenområderne ikke udhules.

På grund af de snævre rammer har det dog samtidig været nødvendigt at fokusere på økonomisk bæredygtighed i budgettet og træffe svære og nødvendige beslutninger om at reducere visse serviceområder. Tilførsel af ressourcer på velfærdsområderne overstiger dog reduktionerne væsentligt.

Som det er skik i Sorø Kommune, har vi i budgetaftalen bidraget til at overholde de aftalte rammer for service- og anlægsudgifter på landsplan og har samtidig sikret en acceptabel kassebeholdning. Det er vores mål at skabe en sund økonomi, der kan klare fremtidens udfordringer, samtidig med at vi bevarer fokus på det, der er lokalt prioriteret.

Vi har prioriteret velfærdsområderne for alle aldre.

På de næste sider uddybes de særlige tiltag, der er prioriteret i budgettet.

2. Hovedbudskaber

Med budgetforliget træffer forligspartierne en række beslutninger med et økonomisk ansvarligt og samtidig visionært og langsigtet blik for Sorø Kommunes bæredygtighed.

Budgettet sikrer:

- At den vejledende serviceramme overholdes samt prioriteres til bedst mulige rammer for velfærden for borgerne i Sorø Kommune.
- At den vejledende anlægsramme overholdes, og at der investeres i anlæg med fokus på langsigtet bæredygtighed i forhold til de kommunale bygninger og anlæg.
- En robust likviditet, hvor vi prioriterer at have minimum 75 mio. kr. i gennemsnitlig kassebeholdning ved udgangen af i budgetperioden, så vi kan rumme udsving og usikkerhed i økonomien.
- En økonomi i balance ved udgangen af budgetperioden (2027), der sikrer en sund, langsigtet økonomi i Sorø Kommune.
- Uændret skatteprocent på 26,3 pct. og dækningsafgift på erhvervsjendomme på 0 promille.
- Grundskyld fastsættes til det statslige loft på 9,8 promille i 2024.
- Dækningsafgift på statsejendomme samt øvrige offentlige ejendommers grundværdi opkræves i 2024 svarende til det beløb, der blev opkrævet i 2023.

Budgetforliget er indgået med forbehold for den fælles kommunale budgetproces frem mod 2. behandlingen 11. oktober 2023.

Budgettet understøtter Vision 2026

Vi har kommunens Vision 2026 som pejlemærke for budgettet, hvor visionens fire temaer sammen og indbyrdes afhængige af hinanden favner det overordnede tema for Vision 2026: Sammen om det aktive og bæredygtige liv.

Mange af budgetforligets dele taler ind i flere af visionens temaer. De overordnede linjer fra visionen ned i budgetforliget skitseres her.

Tema 1: Sammen om det gode hverdagsliv

Forligspartierne prioriterer bl.a.:

- At tilføje specialundervisningsområdet et betydeligt beløb, som sikrer, at almenbudgetterne kan anvendes på almenområdet (se kapitel 4).
- At styrke de konkrete indsats, der skal støtte op om børn og unge, som er i en risikogruppe og/eller viser tegn på mistro og særlige behov. Dette sker blandt andet ved at styrke sundhedsplejens arbejde med tidlig forebyggelse (se kapitel 4).
- At give eleverne bedst mulige vilkår for deres skolegang gennem en landsbyordning i Ruds Vedby med samlokation på skolens matrikel og en skole og daginstitution under fælles ledelse og bestyrelse (se kapitel 4).
- At igangsætte et forsøg med små teams i hjemmeplejen med fokus på ældres trivsel samt på en mere sammenhængende hjemmepleje med kvalitet og kontinuitet hos borgeren (se kapitel 3).
- At bevare dagcentrene som de gode mødesteder, de er, for kommunens sårbare borgere og deres pårørende (se kapitel 3). At tilskuddet til Frivilligcenter Sorø fastholdes, samtidig med at ældreområdet lokale frivillighedstovholdere bevares (se kapitel 3).
- At se ind i en fremtid med opdaterede og gode plejeboliger i en kommunal driftsramme. Der skabes budgetmæssig plads til, at Lyngø Plejeboliger og Slaglille Plejeboliger lukkes, og nye,

kommunale plejeboliger etableres. Der igangsættes samtidig et arbejde, hvor mulighederne for fornuftig, alternativ brug af boligerne belyses i budgetperioden (se kapitel 3).

- At afdække muligheden for at etablere et ungeakademi med boramme, der kan tilbyde tværfaglig og helhedsorienteret hjælp til unge mellem 15-30 år med fysiske, psykiske og sociale funktionsnedsættelser (se kapitel 3).

Tema 2: Sammen om levende og bæredygtige lokalsamfund

Forligspartierne prioriterer bl.a.:

- At vi bevarer Naturbørnehuset i Munke Bjergby.
- At prioritere vedligehold af veje og fortove (se kapitel 7).
- At prioritere forbedring af trafiksikkerhed og tilgængelighed (se kapitel 7).
- At etablere en blivende event-funktion i Kultur & Fritids-sekretariatet for at fremme Sorø Kommune som en idræts-, bevægelses- og eventorienteret kommune (se kapitel 6).
- At bevare Kyndelmisse og styrke den gennem event-koordinationen (se kapitel 6).
- At sikre videreførelse af en række indsatser som "KulturKaptajner" og "Sammen om mere Bevægelse", som styrker kultur- og fritidslivet ved at tilbyde nye oplevelser, skabe fællesskaber og fremme bevægelse og aktivitet (se kapitel 6).

Tema 3: Sammen om det gode erhvervs klima

Forligspartierne prioriterer bl.a.:

- At erhvervsliv og vækstvirksomheder skal hjælpes bedst muligt med både ledig arbejdskraft og øvrige initiativer, som kan komme kommunens virksomheder til gavn (se kapitel 5).

Tema 4: Sammen om styrket klimaindsats og biodiversitet

Forligspartierne prioriterer bl.a.:

- At afsætte midler til nye, vigtige klimaindsatser (se kapitel 7).
- At prioritere flere midler til natur og biodiversitet.
- At fortsætte de gode takter fra sidste vinter og permanent sænke temperaturen i de kommunale bygninger til 20 grader i fyringssæsonen for både at spare CO₂ og frigøre ressourcer (se kapitel 7).
- At etablere kommunale skolebusser i Sorø Kommune, hvilket giver større fleksibilitet i forhold til at tilbyde de bedst mulige løsninger for de mange skolebørn og en besparelse på den kollektive trafik (se kapitel 7).
- At gennemføre en svanemærket renovering og modernisering af Holbergskolens bygning F (se kapitel 4).

En effektiv administration

I forbindelse med handleplanen for Budget 2023 besluttede kommunalbestyrelsen at igangsætte en analyse af administration og ledelse i Sorø Kommune med henblik på at identificere potentielle besparelser på den administrative opgaveløsning. Med bistand fra konsulenthuset BDO Advisory gennemførte administrationen i foråret 2023 analysen.

Analysen viste, at Sorø Kommune har lave udgifter til administration sammenlignet både med kommuner i regionen og på landsplan. Analysen viste samtidig, at mange besparelspotentialer allerede er høstet i Sorø Kommune. Forligspartierne er dog fortsat optagede af, at administrationen i

bred forstand løbende effektiviseres og optimeres. Derfor støtter forligspartierne, at der ud over det vedtagne digitaliseringsprogram, som anbefalet af BDO, igangsættes et administrationsprogram, som skal konsolidere organisationen, fastholde medarbejdere og udvikle og effektivisere opgaveløsningen af kerneopgaven i kommunen.

Forligspartierne forventer, at der fra 2024 vises konkrete resultater at de iværksatte initiativer. Der afsættes derfor med virkning fra 2025 en generel ramme til reduktion af de administrative omkostninger som konsekvens af analysen af administrationen. Samtidig iværksættes et arbejde i de politiske udvalg til forenkling af antallet af politikker og strategier, politisk såvel som administrativt vedtagne.

Lavere sygefravær

Sorø Kommune er udfordret på det samlede sygefravær, og som konsekvens heraf også på forbruget til bl.a. vikardækning. Forligspartierne har derfor besluttet at afsætte midler til ansættelse af en ekstra medarbejder i Center for Arbejdsmarked og Borgerservice, som skal styrke og forbedre samarbejdet mellem Jobcenteret og Sorø Kommunes afdelinger med henblik på, at der laves endnu flere aftaler om delvise raskmeldinger og praktikker. Gennem større opmærksomhed på delvise raskmeldinger og brug af praktikker er det forventningen, at sygemeldte medarbejdere vil have bedre forudsætninger for en fuld raskmelding til det job, de er sygemeldt fra. En hurtigere tilbagevenden vil både påvirke det samlede gennemsnitlige sygefravær samt forbruget til vikardækning i en positiv retning.

Administrationen arbejder i forlængelse heraf målrettet med indsatser i ledelsesregi, MED-organisationen, tillidsvalgte og den samlede personalegruppe på den enkelte arbejdsplads. Der indføres prøvehandlinger og fokuseres på udbygning og systematisk anvendelse af data. En task force initierer forløb med ledere og tillidsrepræsentanter, herunder udbredelse af Fast Track.

Unge på tværs

Forligspartierne ønsker at øge effekten af indsatsen af den tværgående ungeenhed, Unge Team Sorø, gennem et styrket tværfagligt samarbejde. Sammenlagt har administrationen identificeret fire indsatsområder, som både skal styrke indsatserne på ungeområdet og samtidig udgøre en budgetmæssig effektivisering.

For at understøtte indsatserne og målsætningen prioriterer forligspartierne at investere i en "Ungeguide" med henblik på bl.a. at få flere unge til at gennemføre en ungdomsuddannelse. Gevinsten ligger dermed i færre unge på offentlig forsørgelse, men først og fremmest vil det give Ungeteamet mulighed for at følge flere unge tættere og dermed støtte dem til at få et godt liv ud fra egne ressourcer.

De fire indsatsområder, der igangsættes på tværs af fagområderne, er:

1. *Håndholdte indsatser*

Administrationen skal arbejde mere målrettet med brugen af håndholdte indsatser til unge i mistrivsel, hvor de unge følges tættere i forhold til f.eks. fastholdelse og hjælpes i job, hvis de ikke er motiveret for uddannelse.

2. *Støtte til unge i mistrivsel*

For at forebygge mistrivsel og støtte unge i mistrivsel oprettes en ungerådgivning (gruppeforløb for unge), ligesom der etableres et tættere samarbejde med psykiatrien for at hjælpe borgere,

der er tilknyttet psykiatrien. Dette vil ske gennem en formel samarbejdsaftale og brugen af IPS-forløb (Individuelt Planlagt job eller uddannelse med Støtte).

3. Afklaringsindsats i eget regi

Der etableres en beskæftigelsesrettet afklaring for unge med begrænsninger i arbejdsevnen og et for-forløb til FGU med henblik på at få flere til at gennemføre FGU. Afklaringen skal sikre, at de unge vejledes til den kortest mulige vej til arbejde og selvforsørgelse.

4. Transport

Der er i dag unge, der ikke er i stand til at tage offentlig transport, men som med den rette støtte og træning ville kunne blive mere selvhjulpne. Dermed kan der spares penge på udgifter til transport, samtidig med at den unges personlige og kompetencemæssige udvikling støttes.

Ejendomsstrategi – mindre, men bedre plads

Sorø Kommune har i mange år arbejdet målrettet med en ejendomsstrategi med mantraet "Mindre – men bedre plads". Essensen er, at kommunes aktiviteter skal ned på færre kvadratmeter. De kommunale bygninger skal benyttes så meget som muligt, skal holdes i god stand og gerne være multifunktionelle med blik for synergier mellem brugerne.

Forligspartierne er enige om følgende ejendomsstrategiske beslutninger:

- Forligspartierne anerkender de mange frivilliges anvendelse af hovedbygningen i Søparken. Derfor iværksættes der en proces i samarbejde med lokalområdet, der skal beskrive mulighederne.
- Sorø Kommunes kapacitet på plejeboliger skal moderniseres og tilpasses fremtidens behov. Forligspartierne vil over de kommende år udskifte de plejeboliger, som i dag er at finde i utidssvarende bygninger, med et nyt, bæredygtighedscertificeret plejecenter i Sorø, hvor efterspørgslen efter pladserne er.
- Kommunens lejemål i Degneparken skal gennem en involverende proces have et servicetjek, hvor behovet analyseres nærmere. I processen involveres relevante aktører i området.
- Der afsættes en samlet ramme, som kommunalt indskud i en proces, der skal føre til et nyt mødested for Frederiksbergs kultur- og fritidsaktive, men som samtidig faciliterer områdets behov for opdaterede skolefaciliteter.

Fælles flådestyring

Forligspartierne er enige om at samle alle kommunens køretøjer i én fælles vognpark, som administreres af en ny medarbejderressource – en Fleet Manager. Det sikrer en ensartet tilgang til bl.a. booking, udbud og service af køretøjerne. Når bilflåden er samlet, skal der i 2025 arbejdes med yderligere optimering af kørselsmønstre. Fra år 2027 er forventningen, at en fælles flådestyring vil kunne give en besparelse på 1 mio. kr. årligt.

3. Ældre, social og sundhed

Udviklingen af det nære sundhedsvæsen

Kommunerne ser hen imod at skulle varetage flere sundhedsopgaver end tidligere. Sundhedsstrukturkommissionen kommer i 2024 med deres anbefalinger til en ny reform af sundhedsvæsenet. Robusthedskommissionen er kommet med 20 anbefalinger, herunder at

kommunerne skal varetage flere sundhedsopgaver end tidligere. Sygehusenes indsats specialiseres, og det vil i stigende omfang være kommunens udfordring at færdiggøre behandling og håndtere svagere borgere end i dag. Det forventes, at der udskrives flere borgere til kommunerne, som måske har behov for pleje, medicin eller praktisk hjælp.

Ændringen af Sundhedsloven 2. juni 2023 skaber rammer for en national kvalitetsplan for det nære sundhedsvæsen, der gør det muligt at stille forpligtende krav til kommunale sundhedsindsatser. Økonomisk er der i lov- og cirkulærepragrammet fra 2023 givet 1 mio. kr. pr. år til Sorø Kommune til udvikling og implementering af kvalitetsstandarder m.v., men administrationen i Sorø Kommune forventer et pres på ressourcerne samlet set de næste år.

Udviklingen følges nøje af administrationen, da det vil koste penge at implementere den udvidede opgaveportefølje, og det imødeses, at der fremadrettet laves aftalefinansieret opgaveflytning.

Sundhedsklyngerne er i gang med at finde sine ben i det gensidigt forpligtende samarbejde mellem kommuner, region og hospitaler. Slagelseklyngen har besluttet de første målrettede indsatser, der arbejdes med, herunder 72-timers behandlingsansvar, som efter planen rulles ud i hele Region Sjælland primo december 2023.

Forligspartierne ønsker på baggrund af ovenstående at sætte fremtidens kommunale sundhedsindsats i Sorø Kommune under lup. Dels gennem en analyse af de midlertidige pladser i regi af plejeboligkapacitetsanalysen. Dels med en analyse af sygeplejen, herunder hvilke krav der ses til den fremtidige kommunale sygepleje og akutfunktion, hvor Egecentret og Sundhedscentret kommer til at spille centrale roller. Begge analyser afrapporteres i 2024.

Forsøg med små teams i hjemmeplejen

Den demografiske udvikling betyder, at antal af plejekrævende ældre stiger, samtidig med at det i stigende grad bliver vanskeligere at sikre personale nok på særligt social- og sundhedsområdet. Det kalder på nye tiltag.

Parterne er samtidig optagede af, at der skal fokuseres på kvalitet i hjemmeplejen og trivsel både for medarbejdere og borgere. Selvstyrende Teams er en naturlig del af udviklingen af området her, hvorfor der investeres i at opbygge lokale erfaringer. Forligspartierne afsætter derfor midler til at gennemføre forsøg med små teams i hjemmeplejen med fokus på en mere sammenhængende hjemmepleje med kvalitet og kontinuitet hos borgeren. Forsøgene igangsættes i det ene hjemmeplejeområde i en 2-årig periode, hvorefter indsatsen evalueres med henblik på stillingtagen til videre udbredelse. Det handler om en ny måde at organisere hjælpen på, hvor borgeren vil opleve en mindre, fast skare af hjælpere, og hvor der er endnu mere fokus på at tage udgangspunkt i borgerens individuelle behov og ønsker. Samtidig har plejepersonalet ansvaret for selv at organisere plejen. Inspirationen kommer blandt andet fra den hollandske Buurtzorg-model og fra Sverige. Der er erfaring for, at indsatsen kan mindske sygefravær og øge arbejdsglæden hos medarbejderne.

Bevarelse af dagcentre

Kommunens dagcentre er et omdrejningspunkt for kommunens sårbare borgere. Parterne ønsker, at dagcentrene fastholdes som de gode mødesteder, de er, for kommunens sårbare borgere og deres pårørende.

Prioritering af arbejdet med frivillige

Forligspartierne ser stor værdi i frivillighed i velfærden og ønsker at understøtte arbejdet med frivillige i bred forstand gennem fortsat at yde tilskud til Frivilligcenter Sorø og på ældreområdet gennem bibeholdelse af de lokale frivillighedstovholdere i ældreområdets drift.

Flere opdaterede og gode plejehjemspladser

Parterne er enige i at se ind i en fremtid med opdaterede og gode plejeboliger i en kommunal driftsramme. Der skabes budgetmæssig plads til at Lyngø og Slaglille plejehjem lukkes, og nye kommunale plejeboliger etableres centralt placeret i Sorø By. Parterne igangsætter samtidig et arbejde, hvor mulighederne for fornuftigt alternativ brug af boligerne belyses, herunder eksempelvis naturbørnehave, botilbud på socialområdet mv.

Parterne er enige om at fastholde og prioritere fremtidens demensområde som indsats og på kommunale plejehjem evt. i et samarbejde med Røde Kors.

Stærk fokus på det specialiserede voksenområde

På landsplan oplever kommunerne fortsat stigende udgifter til det specialiserede voksenområde; en udvikling der også mærkes i Sorø Kommune. Forligspartierne glæder sig over, at det gennem investeringer i flere sagsbehandlere på voksenspecialområdet i sidste års budget er lykkedes at bremse udgiftsvæksten på voksenspecialområdet.

Nyt ungeakademi

Omlægningen af tilbudsviften med Kompasset har tillige bidraget til at bremse udgiftsvæksten på det specialiserede voksenområde. Forligspartierne er i forlængelse heraf enige om at undersøge muligheden for etablering af et nyt ungeakademi. Dette som et nyt ungeakademi med boramme, der kan tilbyde tværfaglig og helhedsorienteret hjælp til unge mellem 15-30 år med fysiske, psykiske og sociale funktionsnedsættelser. Der skal findes egnede lokaler til tilbuddet, som i et tværgående samarbejde vil tilbyde bo-, uddannelses- og jobtræning med henblik på at støtte unge i at klare sig selv og få et selvstændigt voksenliv.

10-årsplan for psykiatri

På psykiatriområdet er de overordnede rammer for en 10-årsplan for psykiatrien på plads, men det er fortsat uklart fra regeringens side, hvordan planen konkret udmøntes, herunder hvordan trivselsudfordringen hos de unge og de mere "lette" sygdomme i forhold til de svært syge håndteres, samt hvordan og i hvilket omfang der kommer penge til at udvikle den socialpsykiatriske indsats i kommunerne i botilbud og bostøtten. Udviklingen følges tæt af fagudvalgene og administrationen i Sorø Kommune, herunder både tilgangen af nye opgaver og finansieringen heraf.

4. Børn og unge

Prioritering af skoleområdet

Et godt almentilbud, som flest mulige elever kan profitere af, er den bedste måde at forebygge behovet for specialundervisning. I de senere år har skolerne været nødt til at anvende dele af almenbudgettet for at kunne finansiere den nødvendige specialundervisning. Fra Budget 2024 er forligspartierne enige om at tilføre specialundervisning et betydeligt beløb, som skal sikre, at almenbudgetterne kan anvendes på almenområdet. Det er et afgørende paradigmeskifte, som kan understøtte almenområdets forebyggende virkning, idet områderne fortsat vil være indbyrdes afhængige fagligt såvel som budgetmæssigt.

Skolevalg

Parterne er opmærksomme på, at det fuldstændigt frie skolevalg kan udfordre kapaciteten på enkelte skoler. Parterne beder BUU om at arbejde med det frie skolevalg og optimering af klassedannelse inden for rammerne af Frederiksberg, Pedersborg og Sorø Bys skoledistrikter. Det

er vurderingen, at dette er en bedre vej end strukturelle beslutninger, der lige nu vurderes usikre i forhold til potentialerne.

Holbergskolen moderniseres

2024 bliver året, hvor den nye, svanemærkede daginstitution Troldehaven og Holbergskolens svanemærkede renovering og modernisering af bygning G står færdig. Forligspartierne er enige om at fortsætte moderniseringen af Holbergskolen. Derfor sættes en svanemærket renovering og modernisering af skolens bygning F i gang, og i slutningen af perioden skal der tages stilling til færdiggørelse af de øvrige etaper i den udarbejdede moderniseringsplan. Der afsættes 5 mio. kr. i 2027 til opstart af dette arbejde.

Dagtilbud

Parterne forventer, at det positive tilvalg af Sorø Kommune kan udfordre kapaciteten på dagtilbudsområdet, hvor især Pedersborg-området ser ind i en kapacitetsdrøftelse. Parterne beder fagudvalget belyse forventningerne til fremskrivning og mulige scenarier for kapacitetstilpasning. Analysen bør foreligge i god tid, inden drøftelserne af budget 2025 påbegyndes i det tidlige forår 2024. Parterne er tilfredse med at fastholde den nuværende kapacitet med både eksisterende naturbørnehus og dagtilbud i Sandlyng. Dette skal indgå i drøftelsen.

Specialkompetencerne, der er til stede i Sandlyng, skal indgå i en analyse af potentialerne på specialområdet med henblik på, at kommunens samlede tilbud til de mest sårbare børn styrkes.

Parterne beder fagudvalget komme med forslag til reduktion af åbningstid inden for den afsatte ramme. Udvalget har muligheder for at arbejde med forskellige modeller for og differentieringer heraf, som eksempelvis tager højde for mulighed for pasning for pendlere.

To dagtilbudsområder samles i ét

De to dagtilbudsområder samles i ét område. På denne måde bliver det et tydeligere fælles dagtilbud, hvor børn, forældre og medarbejdere i højere grad vil opleve at være en del af et fællesskab, og hvor der fortsat er mulighed for at sætte sit eget præg i den enkelte daginstitution. Forligspartierne imødeser dette.

Ressourcetildelingsmodel

Ressourcetildeling udmøntes, så den arbejder mod færre ledelsesårsværk. For at imødekomme dette vil der fra skoleåret 2024 være 3 ledelsesårsværk færre, svarende til 0,5 lederstilling i gennemsnit pr. skole.

Styrkelse af indsatser for udsatte børn og unge

I 2024 vil der i overensstemmelse med Barnets lov være særligt fokus på initiativer, der skal støtte op om børn og unge, som er i en risikogruppe og/eller viser tegn på mistrivsel og særlige behov. Det er vigtigt at sikre, at der både bliver sat tidligt ind, og at det fra starten bliver gjort på det rette niveau, for dermed at undgå at der efterfølgende bliver behov for en mere akut og intensiv indsats.

På den måde får disse børn og unge et bedre udgangspunkt for at gennemføre en uddannelse, varetage et job, indgå i sunde relationer, undgå kriminalitet og misbrug og have gode sundhedsmæssige vaner.

De konkrete indsatser bliver markant styrket med en budgettilførsel fra 2024. Dette sker samtidig med, at den allerede vedtagne styrkelse af sagsbehandlingen på børneområdet fastholdes.

Tidlig forebyggelse til de yngste

Parterne ønsker ydermere at styrke den primære forebyggelse og afsætter en ramme, der skal udmøntes af udvalget. Forligspartierne lægger vægt på, at der investeres i den primære forebyggelse og den tidlige indsats i børnenes tidligste år.

Landsbyordning i Ruds Vedby

Forligspartierne er optagede af at indrette en folkeskole, så eleverne får de bedst mulige vilkår for deres skolegang. Der har været undersøgt forskellige strukturelle tiltag, og forligspartierne har på den baggrund valgt at imødekomme ønsket om en landsbyordning i Ruds Vedby. Det betyder, at skole og daginstitution sammenlægges på skolens matrikel under fælles ledelse og bestyrelse. Landsbyordningen vil være et meget vigtigt samlingspunkt for hele Ruds Vedby og sikre en endnu bedre sammenhæng i børnenes trivsel og udvikling.

Ungdomsskolen, Ung Sorø

Ungdomslivet i Sorø Kommune skal styrkes yderligere. Der nedsættes derfor en ad-hoc gruppe, hvor Musisk Skole, Ungdomsskolen, Ung Sorø og Ungdomsklubberne samt BUU og KFU ledsaget af administrationen udarbejder bud på, hvordan en styrkelse af området kunne se ud inden for rammen af de eksisterende budgetter på tværs af de to fagudvalg. Der udarbejdes et oplæg til politisk behandling i KFU og BUU, der samtidig redegør for samarbejdsmuligheder, synergieffekter og eventuelle barrierer eller udfordringer for området, herunder potentialet i en eventuel sammenlægning af områderne Musisk skole, Ungdomsskolen og Ungdomsklubberne forankret i kultur og fritidsområdet.

5. Arbejdsmarked og Erhverv

Ledigheden har været historisk lav de seneste mange måneder med en høj beskæftigelse til følge. Ledigheden har i Sorø Kommune i 2023 ligget under både lands- og regionsgennemsnittet. Ser vi frem mod 2024, er forventningen en mindre stigning i ledigheden, jf. Økonomiministeriets seneste økonomiske redegørelse. Den fortsatte krig i Ukraine bidrager også til usikkerhed i forbindelse med udviklingen på arbejdsmarkedet. På denne baggrund vil fokus fortsat være at udvikle indsatserne. Erhvervsliv og vækstvirksomheder skal hjælpes bedst muligt med både ledig arbejdskraft og øvrige initiativer, som kan komme kommunens virksomheder til gavn.

Fortsat fokus på erhvervsvenlighed og godt samarbejde med virksomhederne

Forligspartierne glæder sig over, at Sorø Kommune i Dansk Industris årlige rundspørge om den lokale erhvervsvenlighed samlet set ligger blandt den bedste tredjedel af kommuner på landsplan og som den bedste kommune i regionen. Sorø Kommune er rykket markant opad på både overordnet erhvervsvenlighed, på andelen af virksomheder, der vil anbefale andre at etablere sig i kommunen, og på tilfredshed med kommunens erhvervsvenlighed. I forhold til Jobcentrets samarbejde med de medvirkende virksomheder, kan det konstateres, at kommunen her vurderes som den bedste samarbejdspartner i regionen.

Forligspartierne lægger vægt på, at dette fokus fastholdes, da samarbejdet med kommunens virksomheder – men også øvrige virksomheder – ses som et vigtigt indsatsområde. Erhvervsliv og vækstvirksomheder skal hjælpes bedst muligt med både ledig arbejdskraft og øvrige initiativer, som kan komme kommunens virksomheder til gavn. Det kan f.eks. være indsatser i forbindelse med håndtering af sygemeldte medarbejdere, borgere med et handicap, de unge borgere i kommunen samt generel opkvalificering af både ledige og beskæftigede.

Fokus på kerneopgaven på trods af store forandringer

I forbindelse med dannelsen af den nye regering kom der et nyt regeringsgrundlag, "Ansvar for Danmark". Heri indgår en række store initiativer på beskæftigelsesområdet, herunder at beskæftigelsesindsatsen skal nytænkes, jobcentrene nedlægges i deres nuværende form, og udgifterne reduceres med samlet set 3 mia. kr. inden 2030. Regeringen har derfor nedsat en ekspertgruppe, der skal komme med anbefalinger til fremtidens beskæftigelsesindsats. Ekspertgruppen skal over det næste år (til juni måned 2024) undersøge og komme med forslag til modeller for en reform af beskæftigelsesindsatsen med fokus på større frihed, forenkling og værdighed. Hertil kommer udmøntningen af den såkaldte "Arne-pension", hvor eksempelvis akasserne får ansvaret for beskæftigelsesindsatsen de første 3 måneder af ledighedsperioden pr. 1. januar 2024, og hvor der allerede er sparet 1,1 mia. kr. på landsplan.

De nævnte og kommende forslag centralt fra viser, at jobcentrene står over for mange - og givetvis store – forandringer de kommende år. Forligspartierne er enige om, at det vigtigste på trods af dette bliver, at kerneopgaven fortsat løses, så både virksomheder og ledige borgere oplever at blive hjulpet.

Sorø Kommunes deltagelse i Solsikkeprogrammet

Ikke alle handicap er synlige. Eksempelvis ordblindhed, psykiske sygdomme, angst, kroniske smerter, autisme, ADHD, demenssygdomme, hjerneskade, talehandicap, synsnedsættelse, blindhed, hørehandicap mv. Solsikkesnoren er en grøn nøglesnor med solsikker på, som kan bæres af dem, der ønsker at sende et tydeligt signal til servicemedarbejdere i forskellige brancher: "Jeg har et

usynligt handicap eller en skjult diagnose, og derfor kan jeg have brug for lidt ekstra tid, tålmodighed eller hjælp”.

Med deltagelse i Solsikkeprogrammet ønsker forligspartierne at sætte fokus på, at tilgængelighed for kommunens borgere også handler om mental tilgængelighed. At borgerne ved, at kommunens medarbejdere har viden til og fokus på at hjælpe alle kommunens borgere – også dem der har et usynligt handicap. Erfaringer andre steder fra viser, at borgerne værdsætter dette, og at det giver dem en større grad af tryghed i mødet med nye mennesker.

I Sorø Kommune er der et stort fokus på at møde borgerne på en værdig måde og sætte borgeren i centrum. Dette afspejles i flere af kommunens strategier og politikker.

Solsikkeprogrammet har en naturlig kobling til:

- Temaerne i FN's verdensmål og Vision 2026
- Sorø Kommunes Handicappolitik
- Politik for mødet med Borgeren
- De handicapstrategiske pejlemærker på beskæftigelsesområdet

6. Kultur og fritid

Den rige kulturarv, historien og de mange tilbud giver borgerne i Sorø Kommune adgang til en bred vifte af muligheder. Forligspartierne lægger vægt på at opretholde og støtte kommunens kulturinstitutioner og fritidsaktiviteter for at sikre deres stabilitet. Både børn, unge, voksne og ældre skal have glæde af den mangfoldighed, kulturen kan tilbyde, og have muligheden for at deltage i fællesskabsaktiviteter i deres fritid. Kultur- og fritidsområdet er med til at skabe levende lokalsamfund i Sorø Kommune, hvilket er et centralt tema i Vision 2026.

I Budget 2024 har forligspartierne derfor besluttet at videreføre en række indsatser, som vil styrke kultur- og fritidslivet ved at tilbyde nye oplevelser, skabe fællesskaber og fremme bevægelse og aktivitet. Parterne er enige om, at der er behov for forenkling af områdets forskellige puljer. KFU træffer beslutning om forenkling heraf.

Fortsat udvikling af et bredt spektrum af aktiviteter

Forligspartierne lægger vægt på, at Sorø Bibliotek og Sorø Musiske Skole fortsætter med at udvikle sig og tilbyde et bredt spektrum af aktiviteter især for kommunens børn, som fortsat vil møde og udforske kultur og kunst i skoler og daginstitutioner.

Kyndelmisse og etablering af en event-funktion i Kultur & Fritid

Kyndelmissen i Sorø Kommune er et stort, tilbagevendende arrangement, der tiltrækker over 10.000 besøgende til byens centrum. Arrangementet profilerer Sorø Kommune som et kulturelt centrum og fremmer samarbejde på tværs af aktører.

Forligspartierne ønsker at videreføre dette arrangement og samtidig styrke, konsolidere og fremtidssikre forberedelsen af det. Der etableres derfor en eventkoordinator-funktion i Kultur & Fritids-sekretariatet, som bl.a. vil få ansvaret for dette arrangement. Dette for at udnytte det brede netværk og den erfaring med at arbejde projektbaseret og at arbejde med aktører inden for kultur- og fritidsområdet, der er i Kultur & Fritids-sekretariatet.

Eventkoordinatoren vil få et samlet ansvar for større arrangementer i kommunen, herunder også Sorø Folkemøde, hvor koordinering og netværksarbejde ligeledes er afgørende.

Videreførelse af KulturKaptajner - Kumult

"KulturKaptajner – En dannelsesrejse for børn" er Sorø Kommunes egen succesfulde børnekulturelle indsats. KulturKaptajner når ud til alle børn i alderen 0-7 år og møder børnene i institutioner, skoler og dagpleje med solide og veltilrettelagte kulturmøder. Arbejdet i KulturKaptajner foregår i et tæt samarbejde mellem kunstnerne, de lokale kulturinstitutioner og personalet i daginstitutionerne. Forligspartierne prioriterer at kunne sikre projektet en langvarig forankring.

Partnerskab med DGI for mere bevægelse

"Sammen om mere bevægelse" er en partnerskabsaftale med idrætsorganisationen DGI, der samarbejder med det frivillige foreningsliv samt har en koordinerende funktion på tværs af kommunale fagligheder, der arbejder med idræt, bevægelse og sundhedsfremme. Indsatsens formål er at sænke mistrivsel og øge sundhedsfremmende adfærd ved at få flere mennesker til at bevæge sig og blive en del af foreningsfællesskaber. Forligspartierne ønsker at forlænge partnerskabsaftalen til gavn for borgerne og foreningerne.

Kultur-, fritids- og skolefaciliteter på Frederiksberg

Med udbygningen og tilvalget af Frederiksberg-området er der et tydeligt behov for mere tidssvarende faciliteter på kultur- og fritidsområdet. Parterne beder på den baggrund om, at det undersøges, om der er basis for en kombineret løsning i et fælles borgerhus med kultur-, fritids- og undervisningsfaciliteter enten i eller i tilknytning til Bygning 7 på Frederiksberg Skole. Parterne finder det væsentligt, at de forskellige generationer, kultur- og fritidsområdet samt skolebestyrelse inddrages. Det forudsættes, at der i en sådan løsning anvises mulighed for ekstern finansiering. Indtil videre fastholdes Skolevej-bygningen som et kulturhus for bydelen.

Ruds Vedby

Parterne igangsætter en forberedende proces, hvor administrationen i samarbejde med brugerne og lokalområdet udarbejder forslag til, hvordan fremtidens lokalområde styrkes på kultur- og fritidsområdet i Ruds Vedby. Der afsættes budget hertil.

7. Natur, klima og teknik

Vedligehold og forbedring af kommunale bygninger

Langt størstedelen af de kommunale aktiviteter foregår i bygninger. I bygningerne skaber vi læring, trivsel, omsorg, pleje, vækst, samvær, idræt, liv og meget mere. Vi anvender mange timer i bygningerne, og det er derfor vigtigt, at bygningerne er rare at være i, og at de understøtter de formål, som er nødvendige. Med budgetaftalen er forligspartierne enige om at bygge videre fra sidste års aftale og investere yderligere 5 mio. kr. i bygningerne. Der afsættes yderligere en pulje i to år til at forbedre arbejds miljøforhold i de kommunale bygninger.

Forligspartierne er enige om at foretage nogle tilpasninger på rengøringsområdet, så de administrative områder på institutionerne får en lavere rengøringsfrekvens svarende til frekvensen på Sorø Rådhus. Samtidig styrkes den synlige rengøring i bygningerne.

I Budget 2024 prioriterer forligspartierne fortsat klimainsatsen, og der er også i 2024 afsat 0,4 mio. kr. til nye, vigtige klimainsatser. Forligspartierne er enige om at fortsætte de gode takter fra sidste

vinter og sænker permanent temperaturen i de kommunale bygninger til 20 grader i fyringssæsonen med CO₂-besparelse og frigjorte ressourcer til følge.

Udvikling af den kollektive trafik

Parterne er enige om, at den kollektive lokaltrafik står over for et skifte. Dette arbejdes der med politisk.

Movia har haft øgede udgifter bl.a. som følge af væsentligt øgede brændstofpriser og faldende passagerindtægter. Det har medført betydelige ekstraregninger til kommunerne, herunder også Sorø. Sorø Kommune har derfor foretaget servicereduktioner. I forbindelse med budgetaftalen er det nødvendigt sammen med nabokommunerne også at foretage reduktioner på tværkommunale linjer.

Situationen har tydeliggjort nødvendigheden af at vende alle sten i den kollektive trafik. Med inspiration fra nogle af nabokommunerne ønsker forligspartierne at etablere kommunale skolebusser. Det giver både større fleksibilitet i forhold til at tilbyde de bedst mulige løsninger for de mange skolebørn og en besparelse på den kollektive trafik.

Øget trafiksikkerhed og vedligehold af veje og fortove

Der er gennemført store effektiviseringer på Vej og Park-området de sidste mange år. Forligspartierne konstaterer, at der er behov for igen at tilføre området ressourcer. Det er vigtigt, at vi bl.a. kan følge med ukrudtsbekæmpelsen på fortovene, så de ikke forværres yderligere.

Forligspartierne afsætter desuden en årlig pulje på 0,5 mio. kr. til udmøntning af trafiksikkerhedsplanen. Midlerne øremærkes til forbedring af trafiksikkerheden og tilgængeligheden og anvendes ikke til almindelig vedligeholdelse.

Indsatser for natur og miljø

Det rene grundvand er en prioritet for parterne. Kommunalbestyrelsen har den 12. oktober 2022 vedtaget et ambitiøst spildevandstillæg. Sorø Forsyning vil i de kommende år intensivere arbejdet med kloaksepareringen i byerne. Der tilføres en ekstra medarbejderressource på spildevandsområdet til at varetage myndighedsarbejdet. Arbejdet med sikring af rent drikkevand skal i den forbindelse opprioriteres.

Indsatsen med revision af kommunens vandløbsregulativer blev ved sidste budgetaftale pauseret. Forligspartierne er enige om at genoptage indsatsen, så kommunen kan komme i mål med de udestående vandløbsregulativ-revisioner og ud fra et lighedsprincip ikke har forskellige bestemmelser.

Natur- og Biodiversitetspuljen konsolideres, hvor fagudvalget prioriterer anvendelsen.

Miljømæssigt bæredygtige idrætsbaner

Parterne er enige om, at vi står over for betydelige, miljømæssige udfordringer med kommunens kunstgræsbaner. Parterne er i den forbindelse enige om at påbegynde drøftelser med henblik på, at der skal tages stilling til, hvordan det sikres, at de fremtidige idrætsbaner er miljømæssigt bæredygtige.

Stenlille

Der har allerede været igangsat flere glimrende arbejder med forskønnelse af hovedgaden i Stenlille. 4 træer og brosten, der hindrer almindelig parkering foran butikkerne i hovedgaden fjernes i 2024 til

fordel for mere smidige adgangsforhold med opmalede båse af en passende god størrelse. Især gangbesværede har vanskeligt ved brug af pladserne foran Apotek og XL-Byg.

Rekreativ bypark i Stenlille

Slettebjerg-området i Stenlille er et kommunalt ejet område. Området er allerede lokalplanlagt, og der er en igangværende proces med henblik på udbud af udviklingsområderne. Forligspartierne afsætter med budgetaftalen indtægtsbudget for salg af de bæredygtige områder til boliger. Samtidig med boligudviklingen ønskes et bynært, rekreativt område – en form for bypark til gavn for beboere i Stenlille og Slettebjergområdet.

Der igangsættes i 2024 en proces for rammer for en bypark i form af en afgrænsning af arealet, bl.a. i forhold til det naturbeskyttede område, med rekreative aktiviteter til glæde for borgere i alle aldre. Udviklingen samt indretningen af området skal finansieres gennem fonde og varetages af SHHB/Lokalrådet, grundejerforeninger og interesserede borgere.

By og boligudvikling

Efter flere års flot vækst på Frederiksberg fokuseres der nu på udvikling af andre områder i kommunen. Der bliver igen sat gang i udbuddet af Pilegårdstrekanten i Dianalund og Slettebjerg i Stenlille med henblik på at videreføre boligudviklingen. Der arbejdes ligeledes med den private udvikler af Vrangslundområdet i Fjenneslev.

Forligspartierne afsætter midler til udarbejdelsen af en bevarende lokalplan ved Kongebro-kvarteret.